

МОНГОЛ УЛСЫН
ҮЙЛДВЭР, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН
ЯАМ

13381 Улаанбаатар хот, Баянзүрх дүүрэг,
Энхтайваны өргөн чөлөө 16а, Засгийн газрын IX байр,
Утас: 26-22-71, Факс: (976-11) 45-31-21,
E-mail: mofa@mofa.gov.mn; http://www.mofa.gov.mn

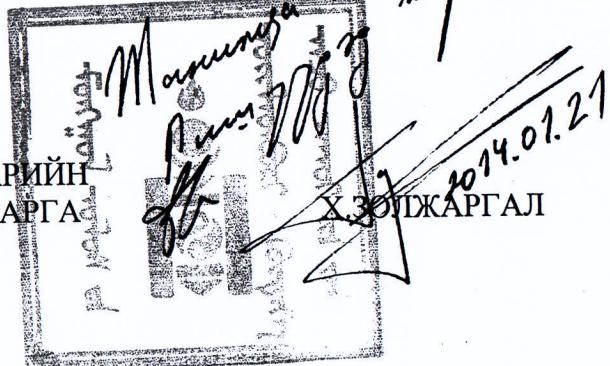
2014.01.16 № 01/191
танай _____ -ны № _____ -т

УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ЭДИЙН
ЗАСГИЙН БАЙНГЫН ХОРООНД

Эдийн засгийн байнгын хорооны эрхлэх асуудлын хүрээнд тус яамнаас гаргах мэдээ, мэдээллийг хуваарийн дагуу хүргүүлж байна.

Хавсралт 14 хуудас.

ТӨРИЙН НАРИЙН
БИЧГИЙН ДАРГА

00000204

**УЛСЫН ИХ ХУРЛААР ХЭЛЭЛЦҮҮЛЭХ АСУУДАЛ,
САЙДЫН ЗӨВЛӨЛИЙН ХУРЛААР ХЭЛЭЛЦСЭН
АСУУДЛЫН МЭДЭЭЛЭЛ**

Үйлдвэр, хөдөө аж ахуйн яамнаас Улсын Их Хурлын хаврын чуулганаар:

1. “Малын генетик нөөцийн тухай хууль”-ийн төсөл,
2. “Мал, амьтны эрүүл мэндийн тухай хууль”-ийн төсөл,
3. “Тариалангийн даатгалын тухай хууль”-ийн төсөл
4. “Органик хүнсний тухай хууль”-ийн төсөл,
5. Үйлдвэрлэл, технологийн паркийн эрх зүйн байдлын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хууль”-ийн төсөл,
6. “Гаалийн болон нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тухай хуульд нэмэлт өөрчлөлт оруулах тухай хууль”-ийн төсөл,
7. “Тариалангийн тухай хуульд нэмэлт өөрчлөлт оруулах тухай хууль”-ийн төсөл,
8. Төрөөс үйлдвэр, хөдөө аж ахуйн талаар баримтлах бодлого
9. Төрөөс хүнд үйлдвэрийн талаар баримтлах бодлогын баримт бичгийг тус тус хэлэлцүүлэхээр бэлтгэж байна.

Үйлдвэр, хөдөө аж ахуйн Сайдын зөвлөлийн хуралдаанаар:

1. Малын генетик нөөцийн тухай хууль
2. Малын эрүүл мэндийн тухай хууль
3. “Малчдын орон сууц” хөтөлбөр;
4. Хөдөө аж ахуйн биржээр амьд мал арилжаалах
5. “Стратегийн хүнсийг экспортлох, импортлох зөвшөөрөл олгох түр журам”-д нэмэлт өөрчлөлт оруулах
6. 2013 оны өвөлжилтийн бэлтгэл ажлын дүн мэдээ /танилцуулга /
7. Үйлдвэрлэл, технологийн паркийн тухай хуулийн хэрэгжилтийн байдал /“Тусгай зөвшөөрөлтэй хуулийн этгээдийн талаарх танилцуулга” цаашид авах арга хэмжээ / асуудлуудыг тус тус хэлэлцлээ.

ҮЙЛДВЭР, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ЯАМ

САЙНШАНД АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН ЦОГЦОЛБОР ТӨСЛИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЯВЦЫН ТАЛААРХ ТАНИЛЦУУЛГА

Засгийн газрын 2013 оны 76 дугаар тогтоолоор “Сайншанд” аж үйлдвэрийн цогцолборын дэд бүтцийг хувийн хэвшлийн санал санаачилга, оролцоотой барьж байгуулахаар компанийн 66%-ийг хувийн хэвшилд санал болгохыг даалгаж, Хөгжлийн банкны санхүүжилтээр 14,1 тэрбум төгрөгийг судалгааны ажилд зарцуулахыг зөвшөөрсөн.

Төрийн өмчийн хорооны 2013 оны 3 дугаар сарын 21-ний өдрийн 107 дугаар тогтоолоор “Сайншанд аж үйлдвэрийн цогцолбор” ХХК-ийг 34%-ийн төрийн оролцоотой хаалттай хувьцаат компани өөрчлөн зохион байгуулж дүрмийг баталж, Төлөөлөн удирдах зөвлөлийн бүрэлдэхүүнийг баталлаа.

Дорнговь аймгийн Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын тэргүүлэгчдийн ээлжит бус хурлын 2013 оны 05 сарын 27-ны өдрийн 30 дугаар тогтоолоор Сайншанд аж үйлдвэрийн цогцолбор байгуулах 3512.5 га, шинэ суурьшлын бус байгуулах 508.9 га газрыг Дорнговь аймгийн газар зохион байгуулалтын 2013 оны төлөвлөгөөнд нэмэлт өөрчлөлтөөр оруулсан.

Дорнговь аймгийн Засаг даргын 2013 оны 05 дугаар сарын 29-ний өдрийн А/325 тоот захирамжаар Сайншанд аж үйлдвэрийн цогцолборын зориулалтаар улсын тусгай хэрэгцээнд авсан 3512.5 га газрыг “Сайншанд аж үйлдвэрийн цогцолбор” ХК-д эзэмшүүлсэн.

Сайншанд аж үйлдвэрийн цогцолборын бэлтгэл ажлын хүрээнд улсын төсвийн болон Хөгжлийн банкны санхүүжилтээр дараах ажлууд хийгдэж байна. Үүнд:

“Сайншандын аж үйлдвэрийн цогцолборын инженер-геологийн судалгаа явуулах”, “Эрчим хүчний дэд станц барьж байгуулах ТЭЗҮ, зураг төсөл, төсөв боловсруулах” ажлын гүйцэтгэгчийг сонгон шалгаруулаад байна.

“Сайншандын аж үйлдвэрийн цогцолбор байгуулах ажлын хүрээнд Газар доорх усны нарийвчилсан хайгуулын ажил” тендерт “Тунгалаг ус” ХХК түншлэл шалгаран гүйцэтгэл 90%, “Бүс нутгийн хооронд ус тээвэрлэх боломжийн судалгаа ТЭЗҮ, зураг төсөл, төсөв боловсруулах” тендерт “Монхидро” Констракшин ХХК шалгарч, гүйцэтгэл 90%, “Сайншанд аж үйлдвэрийн цогцолборын бүсийн Байгаль орчны төлөв байдлын, нийгэм эдийн заёгийн суурь судалгааг хийх” тендерт “Nature Friendly” ХХК шалгарч, гүйцэтгэл 40%, “Сайншанд аж үйлдвэрийн цогцолборын хуулийн зөвлөхийг сонгон шалгаруулах” тендерт “Taylor Wessing” CoLtd, “Legal Policy” ХХК түншлэл шалгарч, гүйцэтгэл: 80%, “Сайншанд аж үйлдвэрийн цогцолборын Төслийн ерөнхий гүйцэтгэгч сонгон шалгаруулах” тендерт “Flour” ХХК шалгарч, гүйцэтгэл 67 %, “Сайншанд аж үйлдвэрийн цогцолборын Суурьшлын бүсийн хэсэгчилсэн төлөвлөгөөг хийх” тендерт “Гоби травел” ХХК шалгарч, гүйцэтгэл 40% -ийн явцтай байна.

ҮЙЛДВЭР, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ЯАМ

ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, ТЕХНОЛОГИЙН ПАРКИЙН ХУУЛИЙН ХЭРЭГЖИЛТИЙН ТАЛААРХ ТАНИЛЦУУЛГА

Эрдэнэт хотын паркийн бүсийн үйлдвэрүүдтэй 2013 оны 6 дугаар сарын 18,19-ны өдрүүдэд Орхон аймагт ажиллаж, паркийн бүсэд үйл ажиллагаа явуулахаар санал ирүүлсэн аж ахуйн нэгжийн хөгжлийн төлөвлөгөөтэй танилцаж, Уулын баяжуулах Эрдэнэт үйлдвэртэй хамтран ажиллах чиглэлийг тохирв. /Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн, бэлэг дурсгал, ганбөмбөлөгийг эхний ээлжинд нийлүүлэх боломжтой гэж үзэв./

Паркийн хуулийг хэрэгжүүлэх төрийн болон ТББ, эрдэм шинжилгээний байгууллагууд дунд болон Паркийн бүсэд татвар, эрхэзүйн чиглэлээр 3-4 удаагийн сургалт, хэлэлцүүлэг зохион байгуулсан. Говь-Алтай, Баянхонгор аймаг, Багануур дүүрэгт сургалт, семинар зохион байгуулж 160 гаруй хүн хамруулсан.

Сумдад үйлдвэр технологийн парк байгуулах ажлын хүрээнд Засгийн газрын 2013 оны 6 дугаар сарын 22-ны өдрийн 226 дугаар тогтоол, Монгол Улсын Шадар сайд, Эдийн засгийн сайдын хамтарсан 76/59 дугаар тушаалын дагуу нэг маягийн загвар зураг төсөл боловсруулах 27 төрлийн зургийн ажлын даалгавар батлуулан, мэргэжлийн байгууллагаар зураг хийлгэлээ.

Ноос, ноолуурын болон Модны үйлдвэрийн дагнасан парк байгуулах, орон нутагт үйлдвэрлэл технологийн парк /ҮТП/ байгуулах, Багануур дүүргийн ҮТП-ийн нарийвчилсан судалгаа, ТЭЗҮ боловсруулах зөвлөх үйлчилгээний гүйцэтгэгчийг тус тус шалгаруулан гэрээ байгуулж, ажлыг хүлээн авсан.

Улаанбаатар, Дархан хотын гадна талд арьс, ширний үйлдвэрийн цогцолбор байгуулах дэд бүтцийг барих арга хэмжээний төлөвлөгөө, тооцоог боловсруулж, үе шаттайгаар зохион байгуулах ажлын хэсгийг байгуулахаар оролцогч талуудтай зөвшшилцсөн. Арьс, ширний үйлдвэрүүдийг үйлдвэрийн шинэ бүс рүү шилжүүлэх, арьс ширний үйлдвэрийн цогцолбор байгуулах дэд бүтцийг барих асуудлаар Турк, Испани, Франц, Израйль, Япон, Голланд, Хятадын мэргэжилтнүүдтэй хамтран ажиллаж, харьцуулсан судалгаа хийгээд байна.

Өмнөх онуудад хийгдсэн Хан-Уул дүүргийн 14 дүгээр хороо, Сонгинохайрхан дүүргийн 20 дугаар хорооны нутгийн заагт 50 га газарт “Арьс ширний үйлдвэрийн цогцолбор байгуулах дэд бүтцийг барих Техник эдийн засгийн Үндэслэл судалгаа” тодотгож, цаашид хийх шаардлагатай ажлын нарийвчилсан төлөвлөгөө гарган ажиллаж байна.

Ажлын үр дүнг Ерөнхий сайдад танилцуулж, Арьс ширний үйлдвэрийн цогцолбор байгуулах байршлыг дахин судалж тогтоо үүрэг өгсний дагуу Засгийн газрын 2013 оны 7 дугаар сарын 6-ны өдрийн хуралдаанаар хэлэлцүүлж, 249 дүгээр тогтоол гарсан.

Энэхүү тогтоолыг хэрэгжүүлэх хүрээнд “Дархан-Уул аймагт байгуулах Арьс ширний үйлдвэрлэлийн парк, цогцолборын мастер төлөвлөгөө, ТЭЗҮ, зураг төсөл боловсруулах” зорилгоор Зөвлөх үйлчилгээний гүйцэтгэгчийг “Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай ” хуульд нийцүүлэн сонгон шалгаруулж, гэрээ байгуулан ажлыг хүлээн авсан.

Дархан, Эрдэнэт хот Багануур дүүргийн паркийн бүсэд үйл ажиллагаа явуулж татварын хөнгөлөлтөд хамрагдах ААН-ийн хөгжлийн төлөвлөгөөний дагуу паркийн бүсэд үйл ажиллагаа явуулах салбар, үйлдвэрлэх бүтээгдэхүүний нэр төрлийг батлуулахаар Сайдын тушаалын төсөл, паркийн нэгжийн удирдлагын Сайдтай байгуулах гэрээний төсөл боловсруулан, танилцуулга бэлтгэж 2013 оны 12 дугаар сарын 16-ны өдрийн Сайдын зөвлөлийн хуралдаанаар танилцуулж чиглэл авав. Энэ ажлын хүрээнд паркийн бүсэд үйл ажиллагаа явуулах хүнд, хөнгөн, хүнсний чиглэлийн 30 аж ахуйн нэгжийн үйлдвэрлэлт, борлуулалт, нэмэгдүүлэх ажлын байрны тоог тодорхойлов.

“Үйлдвэрлэл, технологийн паркийн эрхзүйн байдлын тухай” хуулийн 10.2, “Үйлдвэрлэл, технологийн паркийн үйл ажиллагаа эрхлэхэд дэмжлэг үзүүлэх, хяналт тавих журам”-ын 3 дугаар зүйлд заасан нөхцлийг хангаж төслөө ирүүлсэн аж ахуйн нэгж Эрдэнэттехнопаркад 8, Багануурын паркийн бүсэд 10, Дарханы паркийн бүсэд 12 байгаа ба эдгээр аж ахуйн нэгжүүд энэ онд 3244 хүнийг ажлын байраар хангаж, 63 тэрбум төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж байгаа бол 2016 он гэхэд бүтээгдэхүүний нэр төрөл 2 дахин нэмэгдүүлж, 6200 ажлын байр бий болгон 258 тэрбум төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх өсөлт гаргахаар төлөвлөсөн байна.

Нийслэлийн Засаг даргын А/932 дугаар захирамжаар байгуулагдсан Нийслэлийн алсладсан дүүрэг Багануур, Багахангай, Налайх, Шинэ суурьшлын бүсэд байгуулагдах ҮТП-ийн бүсийн салбаруудын үндсэн чиглэлийг тодорхойлох, барьж байгуулах ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүнд ажиллаж байна. Энэ ажлын хүрээнд яам, нийслэлтэй хамтран ажиллах төлөвлөгөөний төсөл боловсруулж одоогоор Шинэ суурьшлын бүсэд Хөнгөн аж үйлдвэрийн парк, Багахангай дүүрэгт тенант парк, Налайх дүүрэгт барилгын материалын үйлдвэрийн дагнасан парк байгуулах чиглэлийг тогтоохоор төсөл боловсруулж байна.

ҮЙЛДВЭР, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ЯАМ

**ЗАСТИЙН ГАЗРЫН ХУРАЛДАНААР 2014 ОНД ХЭЛЭЛЦҮҮЛЭХ
АСУУДЛЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

№	Хэлэлцүүлэх асуудлын агуулга	Үндэслэл	Улирал				
			Энэслэж гарах шийдвэр	1	2	3	4
1.	Улсын сайн малчин, улсын тэргүүний малчдын бүлэг, улсын тэргүүний фермер шалгаруулах тухай	Засгийн газрын 2009 оны 70 дугаар тогтоол	Засгийн газрын тогтоол	2014.01.25			
2.	Цаа буын аж ахуйг сэргээх, цаачдын амьдралын түвшинг сайжруулах хотолбөрийн тайлангийн танилцуулга	Засгийн газрын 2007 оны 255 дугаар тогтоол	Засгийн газрын хуралдааны тэмдэглэл	2014.01.25			
3.	Тэмс, хүнсний ногоо хотолбөрийн төсөл	Засгийн газрын 2012-2016 оны үйл ажиллагааны хотолбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний 5.5, 93 дахь заалтууд	Засгийн газрын тогтоол	2014.02.15			
3.	Малын генетик наецийн тухай хуулийн төсөл	Засгийн газрын 2012-2016 оны үйл ажиллагааны хотолбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний 78.4. дэх заалт	Засгийн газрын хуралдааны тэмдэглэл	2014.02.22			
4.	Мал, амьтны эрүүл мэндийн тухай хуулийн төсөл	Засгийн газрын 2012-2016 оны үйл ажиллагааны хотолбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний 78.4. дэх заалт	Засгийн газрын хуралдааны тэмдэглэл	2014.02.22			
5.	Зарим төрийн өмчийт компанийг өөрчлөн байгуулах тухай /"Хөрс агрохимийн улсын төв лаборатори", "Борнуур сорт сорилтын төв", "Номгон сорт сорилт", "Найрамдал сорт сорилт" болон "Алтан ганзага" төрийн өмчийт үйлдвэрийн газар/	Засгийн газрын 2012 оны 120 дугаар тогтоолоор баталсан Засгийн газрын үйл ажиллагааны хотолбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний 93.2 дахь заалт	Засгийн газрын тогтоол	2014.03.01			
6.	Малчдын хоршооны мастер төлөвлөгөөний төсөл	Засгийн газрын 2012-2016 оны үйл ажиллагааны хотолбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний 1.3 дахь заалт	Засгийн газрын тогтоол	2014.03.01			

7.	Органик хүнсний тухай хуулийн төсөл	Хүнсний тухай хуулийн 16.4 дэх заалт	Засгийн газрын хуралдааны тэмдэгтэл	2014.03.01		
8.	Органик хүнсний үйлдвэрлэлийг дэмжих үндэсний хөтөлбөрийн төсөл	Хүнсний тухай хуулийн 16.4 дэх заалт Засгийн газрын 2012-2016 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний 242.1. дэх заалт	Засгийн газрын тогтоол	2014.03.01		
9.	Мал аж ахуйн хаваржилтийн нөхцөл байдлын талаар танилцуулга	Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 5 дахь хэсэг	Засгийн газрын хуралдааны тэмдэглэл	2014.03.22		
10.	Стратегийн хүнсийг экспортлох, импортлоход зөвшөөрөл огтох туржурамд нэмэгт өөрчлөлт оруулах	Хүнсний тухай хуулийн 6.7 дахь заалт	Засгийн газрын тогтоол	2014.03.29		
11.	Үйлдвэрлэл, технологийн паркийн эрх зүйн байдлын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл	Үйлдвэрлэл, технологийн парк байгуулж, хөгжүүлэх үндсэн чиглэл 2003 оны Улсын Их Хурлын 54 дүгээр тогтоол	Засгийн газрын хуралдааны тэмдэглэл	2014.03.29		
12.	Гаалийн болон нэмэгдсэн өргтийн албан татварын тухай хуульд нэмэлт өөрчлөлт оруулах тухай /Уултуурхайн эссийн бүтээгдэхүүнийд вэrlэхүйлдвөрийн нийцентоног төхөөрөмжийг гаалийн болон НӨАТ-аасчлоолех/	Засгийн газрын 2012-2016 оны Үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний 49.3 дахь заалт	Засгийн газрын хуралдааны тэмдэглэл	2014.03.29		
13.	Монголд хүрээлэн буй орчинд эзлэй тээврийн хэрэгсэл Үйлдвэрлэх хотелбөрийн төсөл	Засгийн газрын 2012-2016 оны Үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний 50.3 дахь заалт	Засгийн газрын тогтоол	2014.03.29		
14.	Дархан Сэлэнгийн бусийн төмрийн худрийн ордын ашиглалтын асуудал болон зарим ордны эзэмшилийн ордын талаар авах арга хэмжээний тухай	Засгийн газрын 2012-2016 оны Үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний 50.1 дахь заалт	Засгийн газрын тогтоол	2014.03.29		
15.	Тариалангийн тухай хуулийн төсөл	Засгийн газрын 2012-2016 оны Үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөөний 93 дахь заалт	Засгийн газрын хуралдааны тэмдэглэл	2013.04.05		

16.	Төрийн өмчөөс орон нутгийн өмчийн эд хөрөнгө шилжүүлэх тухай	Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 8.1.4 дэх заалт	Засгийн газрын хуралдааны тэмдэглэл	2014.04.26
17.	Хаврын тариалалтын бэлтгэл	Тариалангийн тухай хуулийн 5.1.3 дахь заалт	Засгийн газрын хуралдааны тэмдэглэл	2013.05.10
18.	Зохицуулах үйлчилгээтэй хүчиний тухай хуулийн төсөл	Хүчиний тухай хуулийн 9.3,8.1,8.1.4	Засгийн газрын хуралдааны тэмдэглэл	2014.06.07
19.	Малчдын орон сууд үндэсний хөтөлбөрийн төсөл	Их хурлын 2009 оны 39 дүгээр тогтоол Төреөс малчдын талаар баримтлах бодлопын 3.2.10 дахь заалт, Монгол Улсын Засгийн газрын 2012-2016 оны үйлажиллагааныхөтөлбөрийг хэрэгж Үүлэхаргах эмжээний төлөвлөгөөний 3.78.5 заалт	Засгийн газрын тогтоол	2014.06.14
20.	Төрийн өмчийг 2012-2016 онд хувьцлах үндсэн чиглэл батлах тухай	Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 8.1.5 дахь заалт	Засгийн газрын хуралдааны тэмдэглэл	2014.06.21
21.	Зүүн бүсийн тариаланг хөгжүүлэх төсөл	Үндэсний аюулгүй байдал үндэсний хөтөлбөрийн 14.7 дэх заалт	Засгийн газрын тогтоол	2014.06.21
22.	Тариалалтын эцсийн дүн	Тариалангийн тухай хуулийн 5.1.3 дахь заалт	Засгийн газрын хуралдааны тэмдэглэл	2014.07.05
23.	Мал аж ахуйн салбарын өвөлжилтийн бэлтгэл ажлыг хангах тухай	Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 5 дахь хэсэг	Засгийн газрын тогтоол	2014.07.05
24.	Ургацын урьдчилсан балансын танилцуулга	Тариалангийн тухай хуулийн 5.1.3 дахь заалт	Засгийн газрын хуралдааны тэмдэглэл	2014.08.30
25.	Тариалангийн даатгалын тухай хуулийн төсөл	Монгол Улсын Засгийн газрын 2012-2016 оны үйлажиллагааныхөтөлбөрийг хэрэгж Үүлэхаргах эмжээний төлөвлөгөө 93.1 дахь хэсэг	Засгийн газрын хуралдааны тэмдэглэл	2014.09.06

26.	Махны салбарын хөгжлийн мастер төлвлөгөөний тесол	Засгийн газрын 2012-2016 оны УЙЛ ажиллагааны хотолбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлвлөгөөний заалтууд	Засгийн газрын тогтоол	2014.09.06
27.	Мал аж ахуйн хөгжлийг дэмжих тухай хуулийн тесол	УИХ-ын 2012 оны 23 дугаар тогтоолын 3.1.13 дахь заалт, Засгийн газрын 2012-2016 оны УЙЛ ажиллагааны хотолбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлвлөгөөний 78.4 дэх заалт	Засгийн газрын хуралдааны тэмдэглэл	2014.09.20
28.	Сав баглаа боодлын УЙЛДВЭРЛЭЛИЙГ дэмжин хөгжүүлэх зарим арга хэмжээний тухай	“Сав баглаа боодол-2014” үзэсгэлэнтгийн уеэр Ерөнхий сайдын өгсөн Шүрэг даалгавар	Засгийн газрын тогтоол	2014.09.20
29.	Хүнсний чиглэлийн УЙЛДВЭРЛЭЛД үзүүлэх дэмжлэгийн тухай журмын төсөл	Хүнсний тухай хуулийн 8 дугаар зүйл 8.5 дахь заалт	Засгийн газрын тогтоол	2014.09.20
30.	Төрийн өмчийн оролцоотой ой модны цогцолбор УЙЛДВЭР байгуулах тухай /Сэлэngэ аймгийн Мандал сумын Зүүнхараагийн МБҮ-ийг түшиглэн төрийн өмчийн оролцоотой ой, модны цогцолборуйлдвэр/	“Ойн үндэсний хотолборт нэмэлт өөрчлөлт оруулах тухай” Засгийн газрын 2011 оны 113-р тогтоолын 2.1.2 дахь заалт	Засгийн газрын тогтоол	2014.10.04
31.	Төреөс хүнс, хөдөө аж ахуйн талаар баримтлах бодлогын тесел	МУ-ЫН ЗГ-ЫН 2012-2016 онь үйлжиллагааны хотолбөрийг хэрэгжүүлэх Улэхаргах эмжээний төлвлөгөө 1.12	Засгийн газрын хуралдааны тэмдэглэл	2014.11.15
32.	Хөнгөн үйлдвэрийн талаар төреөс баримтлах бодлогын тесел	Засгийн газрын 2012-2016 оны УЙЛ ажиллагааны хотолбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлвлөгөөний 30.1 дэх заалт	Засгийн газрын хуралдааны тэмдэглэл	2014.12.06
33.	Ургац хураалтын дунгийн танилцуулга	Тариалангийн тухай хуулийн 5.1.3 дахь заалт	Засгийн газрын хуралдааны тэмдэглэл	2014.12.13
34.	Хүчиний биотехнологийн хөгжил хотолбөрийн тесел	УИХ-ЫН 2008 оны тогтоолоор баглагсан “Монгол Улсын Мянганы хөгжлийн зорилтод сууринсан үндэсний цогц бодлого”-ын	Засгийн газрын тогтоол	2014.12.13

	Хөдөөжакхуй, хүнсний үйлдвэрлэлийнхөгжлийн боллогын хүрээ, Засгийн газрын 2012-2016 оны үйл ажиллагааны хотолбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөний 72.3 дахь заалт				
35.	Төрийн өмчийн Ул хөдлөх хөрөнгийг худалдах, шилжүүлэх, хувьчлах тухай	Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 9.3 дахь заалт, Орон сууц хувьчлах тухай хуулийн 6.3 дахь заалт.	Засгийн газрын тотгоол		2014.12.19

.....ооо.....

**ҮЙЛДВЭР, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН САЛБАРТ 2013 ОНД
ХИЙГДСЭН ХОРОНГО ОРУУЛАЛТЫН ТОСОЛ, АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ
ЯВЫН ТАЛААРХ МЭДЭЭЛЭЛ**

/сая төгрөг/								
Дугаар	Тосол, арга хэмжээний нэр, хүч чадал, байршил	Хугацаа	Төсөвт өргөтгөх санхүүжилилт	2013 оны санхүүжилт	2014 оны санхүүжилт	Хэмнэлт үзүүлэгдэл	Тайлбар	
ХХVII	ҮЙЛДВЭР, НӨДЛӨӨ АЖ АХУЙН САЛБАР		125,469.0	54,846.0	35,350.1	14,750.8	4,745.1	
ХХVII.1	Хөрөнгө оруулалт:		55,812.2	21,537.3	13,754.0	7,240.3	542.9	
	Шийрэх:		52,922.2	18,833.4	11,565.5	6,869.0	398.8	
ХХVII.1.1	Азиин хөгжлийн банкны буудалтгүй туслаамжийн хөрөнгөөр хэрэгжүүлж буй "Ур амьсгалын өөрчлөлтөд зохицсон хөдөөийн амьжиргэд" төслийн дотоод эх үүсвэр	2012	2016	3,917.2	100.0	100.0	0.0	0.0
ХХVII.1.2	Хүчиний лаборатори байгуулах /Улаанбаатар/	2012	2013	4,300.0	3,135.0	3,133.9	0.0	1.1
ХХVII.1.3	Хөдөөгүй хүн ам, мал аж ахуй, бэлтгээрийн усан хангажийг сайрьтуулах /Бүх аймаг/	2011	2015	26,584.0	6,523.4	3,474.8	2,808.0	240.6
ХХVII.1.4	Мал эмнэлэг, ариун цэврийн төв лабораторийн барилга /Улаанбаатар, Хан-Уул дүүрэг/	2012	2013	650.0	425.0	225.0	200.0	0.0
ХХVII.1.5	Малын удмын сангийн үндэсний цогцолбор //Дархан-Уул, Хонгор/	2012	2015	12,271.0	3,500.0	3,460.2	0.0	39.8

ХХҮЛ.1.6	Түүхий эд. бүтээлжхүүний борж байгуулах, түүхий эдийн агуулах байгуулах /Улаанбаатар, бүх аймгууд/	2012	2013	5,000.0	5,000.0	1,021.7	3,861.0
ХХҮЛ.1.7	Бэлчэр усжууллах зорилгоор гүний ормын худагт салхин сэнсэн шахуурга сууринуулах /Дорноговь, Говисумбэр/	2012	2013	200.0	150.0	150.0	0.0
	Шинэ			2,890.0	2,703.9	2,188.5	371.3
ХХҮЛ.1.8	Бүртгэл голын услалтын систем /Ховд/	2013	2013	2,000.0	1,854.0	1,482.7	371.3
ХХҮЛ.1.9	Аймгийн хүнс, хөлөө аж ахуй, жижиг дундгийн үйлдвэрийн газрын барилга /Сүхбаатар, Баруун-Урт/	2013	2013	890.0	849.9	705.8	0.0
ХХҮЛ.2	Их засвар:			1,648.8	1,362.1	1,288.7	48.3
ХХҮЛ.2.1	Мал эмнэлгийн лабораторийн засвар /Булган, Овхрахтай/	2013	2013	55.0	55.0	4.9	48.3
ХХҮЛ.2.2	Хүнс, хөлөө аж ахуй, жижиг дундгийн үйлдвэрийн газрын засвар /Дорнод/	2013	2013	30.4	30.4	30.4	0.0
ХХҮЛ.2.3	Хүнс, хөлөө аж ахуй, жижиг дундгийн үйлдвэрийн газрын засвар /Дорноговь/	2011	2013	99.8	54.3	54.3	0.0
ХХҮЛ.2.4	Мал эмнэлгийн лабораторийн засвар /Дундговь/	2011	2013	178.0	170.0	169.3	0.0
ХХҮЛ.2.5	Мал эмнэлгийн лабораторийн засвар /Завхан/	2011	2013	370.9	256.6	255.9	0.0
ХХҮЛ.2.6	Хүнс, хөлөө аж ахуй, жижиг дундгийн үйлдвэрийн газар болон Мал эмнэлгийн лабораторийн засвар /Сүнгөгөвь/	2013	2013	157.9	157.9	151.0	0.0
ХХҮЛ.2.7	Үйлдвэр, хөлөө аж ахуйн яамны 250 хүний сууралттай хурлын заалтын засвар /Улаанбаатар, Баянзүрх дүүрэг/	2013	2013	445.0	399.8	390.8	9.0
ХХҮЛ.2.8	Мал эмнэлийн лабораторийн засвар /Сүхбаатар/	2011	2013	63.7	25.0	25.0	0.0
ХХҮЛ.2.9	Хүнс, хөлөө аж ахуй, жижиг дундгийн үйлдвэрийн газрын засвар /Говь Говисумбэр/	2013	2013	13.1	13.1	13.0	0.0
ХХҮЛ.2.1	Мал эмнэлгийн лабораторийн засвар /Хэнтий/	2013	2013	50.0	50.0	48.9	0.0
ХХҮЛ.2.1	Хүнс, хөлөө аж ахуй, жижиг дундгийн үйлдвэрийн газрын их засвар /Дархан-Уул/	2011	2013	185.0	150.0	145.2	4.8

ХХҮЛ.3	Тоног төхөөрөмж:			3.319.0	1.127.5	527.5	598.5	1.5
ХХҮЛ.3.1	Мал эмнэлгийн ариутгал хадваргүйглийн арга хэмжээт хэрэгжүүлж, очигтай малыг хадвар дамжуулалтуйн эр нийлах тоног төхөөрөмж /Монгол мал үндэсний хөтөлбөр/	2011	2013	1.200.0	600.0	598.5	1.5	
ХХҮЛ.3.2	Үйлдвэр, хөдөө аж ахуйн байгууллагуудын тоног, төхөөрөмжийн шинэчлэл	2012	2013	2.030.0	438.5	438.5	0.0	0.0
ХХҮЛ.3.3	Төрийн өмчийн хорооны тоног төхөөрөмж	2013	2013	89.0	89.0	89.0	0.0	0.0
ХХҮЛ.4	Техник үзүүлжилтийн заасан зураг төсөлд;			15,240.0	10,539.8	3,704.4	2,660.0	4,175.4
ХХҮЛ.4.1	Үйлдвэр технологийн парк байгуулах судалгаа, зураг төсөл, био-технологийн лабораторийг чадавхижуулах, Нано технологийн төв болон лаборатори байгуулах техник эдийн застийн үндэслэл боловсруулах	2013	2013	590.0	323.7	322.9	0.0	0.8
ХХҮЛ.4.2	Загасны үйлдвэр байгуулах техник эдийн застийн үндэслэл боловсруулах (Завхан, Архангай, Говь-Алтай, Ховд, Хөвсгөл/	2013	2013	50.0	50.0	49.6	0.0	0.4
ХХҮЛ.4.3	Таримал ургамлын элит үүрүжүүлэг, шинэ сортыг бий болгох, нуташшуулж, сорт сорилт, судалганаи ажлыг эрчимжүүлж, үрийн чанар хангамжийг сайжруулах;	2013	2013	3,000.0	846.3	434.2	0.0	412.1

ХХҮЛ.4.4	Эсийн баянчал хайтуулах, цвэршигүүлэх үйлдвэр болтуулсаар бий боломжтой болсон байна. 2014 онд гүйцэтгээлээр санхүүжилээр шийдвэрлсэн байна.	2013	2013	2,900.0	1.500.0	1,498.0	2.0
ХХҮЛ.4.5	Сайншандын аж үйлдвэрийн шигшэлбэр болон Баганур, Дарханы үйлдвэр технологийн паркийн захирагаа байтуулах, сөрөнхий төлөөгөө боловсруулах /Дорноговь, Улаанбаатар, Дархан-Уул/	2013	2013	8,700.0	7,819.8	2,897.7	1,162.0
ХХҮЛ.5	Хөрөнгийн шилжүүлэг, дэмжүүлэг Газар тариалангийн бүтээгдэхүүний агуулах байтуулах /Сэлнэгээ, Дархан-Уул, Төв, Булган, Улаанбаатар, Увс, Хөвсгөл, Дорнод/	2012	2013	20,500.0	4,789.2	3,182.9	1,606.3
ХХҮЛ.5.1	Услалтын системийг сэргээн засварлах, шинээр барих /Зураг төсөв боловсруулах/	2012	2013	6,800.0	6,681.0	4,589.6	2,091.4
ХХҮЛ.5.2	Услалтын системийг сэргээн засварлах, шинээр барих /Зураг төсөв боловсруулах/	2012	2013	6,800.0	6,681.0	4,589.6	0.0
ХХҮЛ.5.3	Сүм дундын загвар нийлгээн цех байтуулаад эмжлэг үзүүлэх	2013	2013	400.0	396.2	396.2	0.0
ХХҮЛ.5.4	Төмс, хүчинсийн ногог, тариалангийн техникийн шинэчилэл	2012	2013	7,000.0	5,423.0	5,423.1	-0.1

байна

"Нүүрэнээ шингэн туши, хий үйлдвэрлих үйлдвэрийн ТЭҮ боловсруулах гэрээ "Техностарт" ХХК-тай байгуулсан. ТЭҮ-ийг "Төсвийн тухай" хуулийн 43 дугаар зуйлийн 43,4-г засны дагуу 2014 оны 1 дугаар сарын 15-ны өдрийн дотор дүгээр сарын 07-ны өдрийн хүчингүй болсон тооцон тул 2013 оны төсөөс санхүүжилт хий боломжтой болсон байна. 2014 онд гүйцэтгээлээр санхүүжилээр шийдвэрлсэн байна.

Тус ажлыг Худалдан авах ажиллаганы газар зохион байтуулж "Сайншанд аж үйлдвэрийн шигшэлбэр" газар доорхи усны нарийвчилсан хайтуулын ажилт" хийг гэрээг "Түнгэлэг" ХХК-тай байтуулсан ажил хувадурийн дагуу хийдэж байна. 2013 оны батлагдсан төсөөс урьдчилгаа санхүүжилт хийгдсэн байна. Эсийн санхүүжилтийг Гүйцэтгээр "Төсвийн тухай" хуулийн 43 дугаар зуйлийн 43,4-г засны дагуу 2014 оны 3 дугаар сарын 15-ны өдрийн дотор ажил бүрэн хүлээнгээг санхүүжилтийг олгож гэж Гэрээн тусгасан боловч хуулийн энэ хэсийг 2013 оны 11 дугаар сарын 07-ны өдрийн хуулиар хүчингүй болсонд тооцон тул эсийн санхүүжилтийг 2014 онд гүйцэтгээр санхүүжилхээр шийдвэрлсэн байна

Газар тариалангийн бүтээгдэхүүний агуулах байтуулах 2012 оны төгрөгийн Үлдээлэл санхүүжилтэд хувадурилах гэрээ байтуусан аж ахуйн эзжийн иргүслэн гүйцэтгээр санхүүжилтийг олгож байна. Гэрээн ажил дүссэн байна.

Услалтын системийг сэргээн засварлах, шинээр барихаар 6,8 тэрбум төгрөгөс 2012 оны төгрөгийн Үлдээлэл санхүүжилтэл 2,9 тэрбум төгрөгийн хувадурилах, 3,9 тэрбум төгрөгөөр Төрийн болон орон нутгийн очижийн услалтын системийг шинээр барих, сэргээн засварлах болон Услалтаатай тариалан, хадландаа тохиromжтой табайн хайтуул судалгаа хийх, терини ба орон нутгийн ёмчийн услалтын системийн зураг төсөл зохион зөвлөх Үйлчилгээний гүйцэтгэгийн сонгон шалгаруулах ажлыг Худалдан авах ажиллагааны газраас зохион байтуулсан ажиллааж гэрээ байтуулсан ажил хувадурийн дагуу хийгдэж дүссэн байна.

Сүм дундын загвар нийлгээн цех байтуулах ажлын гүйцэтгэгийн сонгон шалгаруулсан "Немон"ХХК-тай гэрээ байтуулсан ажил хувадурийн дагуу хийгдэж дүссэн байна. 2012 оны төгрөгийн Үлдээлэл санхүүжилтэл 3,5 тэрбум төгрөгийн хувадурилах, 2,5 тэрбум төгрөгөөр Төмс, хүчинсийн ногог Үйлдвэрлэлийн зорилтуултай бата оврын техник, тоног төхөөрөмж болон Хүчинсийн ногогын үргэлж суулж зориулаатай машин худалдан авах төгрөгийг Худалдан авах ажиллагааны газар шалгаруулсан "Мөнх ногог тал" ХХК, "Ага трейл инекс" ХХК, "Сонг Ху Ги Эс" ХХК-түүдийг гэрээ байтуулаад байна. Ажил хувадурийн дагуу хийгдэж дүссэн байна

Хүнсний ногооны хулээмжийн аж ахуй байгууллах	ХХҮИЛ.5.5	2012	2013	1,000.0	990.0	483.9	506.0	0.1
Малын тэжээлийн үйлдвэрлэлийн тоног техөөрөмж (Эрчимжсэн мал аж ахуй эрхэлж буй аймаг, сум, хот суурин газрууд)	ХХҮИЛ.5.6	2012	2017	13,749.0	1,999.9	1,999.9	0.0	